

आँपको पातमा जालो बनाउने कीरा व्यवस्थापन

समस्याको पहिचान

आँपमा लाग्ने विभिन्न कीराहरूमध्ये पात तथा मुनामा जालो बनाउने कीरा पछिल्ला दिनहरूमा निकै महत्वपूर्ण शत्रुजीवको रूपमा देखा परेको छ । कलिला लार्भाहरूले पातको माथिल्लो सतहको हरियो भाग कोत्रेर खाइ नोक्सान गर्दछन् भने दोश्रो अवस्था पछिका लार्भाहरूले पातहरूलाई जालोले बुनेर भित्र बसी पातको नशा बाहेकको सबै भाग खाएर नोक्सान गर्दछन् । एकभन्दा बढी मुनाहरूलाई समेत एकैठाउँमा बुनेर जालो बनाउँदछन् र एउटा जालोभित्र ९ वटासम्म लार्भाहरू बसेर खाइरहेको अवस्थामा भेटिन्छन् । यसले गर्दा बिरुवा जलेको जस्तो देखिने, कमजोर हुन गइ मुनाहरू सुक्ने र फल उत्पादनमा निकै ह्रास हुन सक्दछ ।

प्यूपा तथा वयस्क पुतली

(<https://m.facebook.com/media/>)

समस्याको पृष्ठभूमि

पोथी पुतलीले आँपको पातहरूमा ३० देखि ५० को संख्यामा फिका पहेंलो-हरियो रंगका अण्डाहरू अलग अलग पार्दछ जुन १ हप्ता भित्रमा लार्भाको रूपमा विकसित हुन्छन् । हुर्किइसकेका लार्भाहरू फिका हरियो, खैरो टाउको भएका करिब २५ देखि ३० मिमी लम्बाइका हुन्छन् । बयस्क पुतलीहरू अगिल्लो पखेटामा वाङ्गोटिङ्गो रेखाहरू भएका खैरो रङ्गका हुन्छन् लार्भाहरूले पाँच पटक काँचुली फेरेर अचल अवस्थामा जान्छन् । लार्भा अवस्था १५ देखि ३० दिन सम्मको हुन्छ । परिपक्व लार्भाहरू सेतो रेशमी कोकुन बनाएर जालोमा नै ५ देखि १५ दिन सम्म अचल अवस्थामा जान सक्छन् । तर सिजनको अन्तमा माटेमा गएर वलीयो कोकुन भित्र अचल अवस्थामा जान्छन् र सुषुप्त अवस्थामा रहन्छन् । अव्यवस्थित पुराना बगैँचाहरू तथा घना बगैँचाहरूमा यस कीराको प्रकोप तुलनात्मक रूपमा बढी हुने गरेको पाइएको छ ।

क्षती गर्दै गरेको

आवस्थामा लार्भा

(<https://commons.wikimedia.org>)

व्यवस्थापन:

- संक्रमित पात तथा मुनाहरू काटछाँट गरेर जलाउने ।
- पातको जालो हटाउने उपकरणको प्रयोग गरी जालोहरू संकलन गरी जलाएर नष्ट गर्ने ।
- वसन्त ऋतुमा बगैँचाको खनजोत गरेर बगैँचाको सरसफाइ गर्ने र सुषुप्त अवस्थामा रहेका प्यूपाहरू नष्ट गर्ने ।
- शिकारी पतेरोहरू तथा कारावाइड खपटेहरूले यस कीराको विभिन्न अवस्थाको शिकार गर्ने भएकोले यिनीहरूको संरक्षण गर्ने ।
- ल्याम्डा साइह्यालोथ्रिन ५ इ सी २ मिली प्रति लिटर पानीका दरले मिसाएर छर्ने । आवश्यक परेमा १५ देखि २० दिन पछि क्वीनल्फस २५% इ सी १.५ मिली प्रति लिटर पानीका दरले वा डाइफ्लुवेन्ज्यूरोन २५% पानीमा मिसिने धुलो ०.४ ग्राम प्रति लिटर पानीका दरले मिसाएर छर्ने ।
- अत्यधिक आक्रमण भएको अवस्थामा क्लोरोपाइरीफस ४% दानेदार बिषादी वा मालाथायन ५% धुलो २० के जी प्रति हेक्टरको दरले माटो उपचार गर्ने ।

आँपको पात तथा

मुनाहरूमा क्षति

(<https://agritech.tnau.ac.in>)

Scientific name ► *Orgthagaerudrusalis*

विषादीको प्रयोग गर्दा नाक, मुख, आँखा, कानकासाथै पुरै शरीरको छला छोपिने गरी सुरक्षित पहिरन लगाउनु पर्दछ । विषादीको लेबल राम्रोसँग अध्ययन गरी प्रयोग गर्ने मात्रा, पटक र प्रयोग पछि बाली टिप्ने समय राम्रोसँग ख्याल गर्नु पर्दछ । विषादी चर्को घाम वा हावा लागेको समयमा छँकन हुदैन ।

यो तथ्यपत्रमा सिफारिस गरिएका विवरणहरू नेपालको लागि सान्दर्भिक छ ।

